

Aan

Staatssecretaris

nota

Besluit tot verwijdering Maastricht-Lanaken uit Besluit
aanwijzing hoofdspoorwegen

TER BESLISSING

Datum

16 februari 2026

Onze referentie

IENW/BSK-2025/278771

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
Beleid en Omgeving

Beslistermijn

19 februari 2026

Bijlage(n)

2

Aanleiding

U bent eerder akkoord gegaan met de publicatie voor internetconsultatie ten behoeve van de wijziging van het Besluit aanwijzing hoofdspoorwegen. Het besluit heeft voor internetconsultatie opengestaan van 13 oktober 2025 t/m 10 november 2025. Op basis van de ingekomen reacties is bekeken of het besluit nog wijzigingen behoeft en is een Hoofdlijnenverslag (bijlage 1) gemaakt waar wordt ingegaan op de ingezonden reacties. Met deze nota informeren we u over de ingekomen reacties, leggen we een voorstel voor omgang met de ingekomen reacties aan u voor en vragen we uw akkoord voor de beantwoording van Kamervragen (bijlage 2). N.a.v. het CD Spoor van 18 december 2025 en het NO MIRT van 26 januari is afgesproken en toegezegd¹ dat u m.b.t. het voorgenumen besluit eerst nog in overleg treedt met Rover, Arriva, Limburg en uw Belgische collega's. In de beantwoording op de Kamervragen van het lid Dassen is daar rekening mee gehouden.

Ook geeft u met de beantwoording van de Kamervragen gedeeltelijk invulling aan de toezegging aan Kamerlid Grinwis, om de Kamer te informeren over de uitkomsten van de gesprekken die u al gevoerd heeft en de gevolgen voor nautische veiligheid te schetsen. Een vervolgesprek met Limburg, België en Vlaanderen en terugkoppeling hiervan is nodig om de toezegging volledig af te doen. De uitkomsten hiervan worden meegewogen in het te nemen wijzigingsbesluit.

Separaat stuurt u een brief aan de Kamer over een intentieverklaring met België over verschillende spoordossiers.

Geadviseerd besluit

1. Akkoord te gaan met het Hoofdlijnenverslag waarin een samenvatting van de binnengekomen reacties en beantwoording vanuit het ministerie verwerkt is (zie Ad1 voor een nadere toelichting; bijlage 1).
2. Gesprekken blijven voeren met Vlaanderen, België, reizigersorganisatie Rover en vervoerder Arriva over de voorgenumen sloop van de Spoorbrug Maastricht.
3. Akkoord gaan met de beantwoording van de Kamervragen van het lid Dassen (zie Ad3 voor een nadere toelichting; bijlage 2).

¹ Nummer: TZ202601-101

In relatie tot het voorgenomen het Besluit aanwijzing hoofdspoorwegen wordt gewerkt aan het opstellen van een Bestuursovereenkomst (BOK) tussen het Rijk en de provincie Limburg. Het gaat daarbij om de scope van de sloop van de brug, governance, risico's etc. In het afgelopen BO MIRT met Zuid-Nederland zijn daar afspraken over gemaakt. Doel is om de BOK uiterlijk in het 1e kwartaal van dit jaar te ondertekenen. Indien dit lukt is het wellicht nog mogelijk dat ProRail een projectbeslissing kan nemen zodat gestart kan worden met de werkzaamheden. Indien dit niet haalbaar blijkt te zijn, dan schuiven de werkzaamheden waarschijnlijk één jaar in de tijd naar achteren i.v.m. de noodzakelijke treinvrije periode. Het proces tot onherroepelijk worden van de wijziging van dit besluit vormt het kritieke pad om deze planning te halen.

Datum

16 februari 2026

Onze referentie

IENW/BSK-2025/278771

Opgesteld doorDG Mobiliteit
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
Beleid en Omgeving**Aan**

Staatssecretaris

Bijlage(n)

2

Kernpunten**Ad1 Hoofdpijnenverslag: reacties en beantwoording door ministerie (zie bijlage 1)***Reacties van indieners*

Het sentiment van de reacties is overwegend kritisch op de voorgenomen wijziging van het besluit waarmee de spoorlijn Maastricht-Lanaken verwijderd wordt uit de lijst van hoofdspoorwegen. In een groot aantal reacties geven indieners aan dat de wijziging het mogelijk maakt om op termijn de spoorbrug over de Maas en de sporen te slopen. Dit maakt een treinverbinding tussen Maastricht en Lanaken onmogelijk. Uit enkele reacties blijkt ook begrip voor de HSWI-onttrekking, omdat het besluit bijdraagt aan efficiënt beheer van spoorweginfrastructuur.

Beantwoording vanuit het ministerie

De algemene reactie vanuit het ministerie stelt dat het besluit niet gewijzigd wordt. De belangrijkste overweging is dat de voorgenomen wijziging van het Koninklijk Besluit, waarbij de spoorlijn Maastricht-Lanaken verwijderd wordt uit bijlage 1 bij dit besluit, betekent dat de spoorlijn niet langer de status van hoofdspoorweg heeft. Sinds de renovatie van de Spoorbrug Maastricht heeft er slechts een tiental treinen over dit spoor gereden.

Met een definitief wijzigingsbesluit is ProRail niet langer verplicht om de spoorlijn te beheren en te onderhouden. Door deze wijziging neemt het ministerie een belemmering weg voor medeoverheden om nader invulling te geven aan hun beleid en concrete plannen die enkel mogelijk zijn door deze wijziging. Dit doet het ministerie omdat medeoverheden dit gebied om verschillende redenen willen herontwikkelen en om een nautisch en waterveiligheidsknelpunt op te lossen.

Verdere invulling met mogelijke vervolgstappen betreffende de voorgenomen sloop van de brug en herontwikkeling van de gronden volgt op een later moment door medeoverheden.

Uit de reacties blijkt dat meerdere indieners kansen zien voor personenvervoer op de spoorlijn Maastricht-Lanaken (richting Hasselt). Echter zijn er op dit moment, en in de afgelopen tien jaar, geen concrete plannen voor personenvervoer op deze spoorlijn. Ook hebben recente initiatieven niet geleid tot resultaat. Medeoverheden voorzien geen concrete stappen richting personenvervoer. Met de wijziging van dit besluit volgt het ministerie het beleid van België, waar het spoor in 2020 buiten dienst gesteld is en Infrabel het spoor dus niet meer onderhoudt.

Wijzigingen aan concept-wijzigingsbesluit

Op basis van de ingezonden reacties wordt dit besluit niet gewijzigd.

Ad2 Overleg met België, Vlaanderen, Limburg, reizigersorganisatie Rover en vervoerder Arriva

Tijdens het CD Spoor van 18 december 2025 heeft u uitgesproken in gesprek te treden met reizigersorganisaties en vervoerders. Vanuit de directie OVS is ambtelijk in overleg getreden met vervoerder Arriva en wordt half februari ook met Rover gesproken. Uit het gesprek met Arriva kwamen geen argumenten naar voren om het wijzigingsbesluit aan te passen.

Tijdens het NO MIRT van 26 januari 2026 heeft u toegezegd in gesprek te treden met Limburg en België. Een eerste gesprek heeft plaatsgevonden. Om de afweging zorgvuldig te maken, volgt half februari een vervolggesprek met Limburg, België en Vlaanderen.

Ad3 Beantwoording Kamervragen lid Dassen (zie bijlage 2)

Op 12 november 2025 heeft het lid Dassen Kamervragen gesteld over de HSWI-onttrekking. Deze vragen zijn in lijn met de ingediende reactie van met name Rover op de internetconsultatie. De beantwoording van de Kamervragen (zie bijlage 2) is daarom ook in lijn met de reactie van het ministerie in het Hoofdlijnenverslag. Hiervoor is op 2 december een uitstelbrief naar de Tweede Kamer verstuurd. In de beantwoording wordt aangegeven dat we in overleg zijn met Rover, Arriva, Limburg, Vlaanderen en België.

Daarnaast is het aspect nautische veiligheid uitgewerkt in de beantwoording, omdat dit een belangrijke reden is om het wijzigingsbesluit te nemen en de spoorbrug te slopen.

Krachtenveld

In de voorgaande nota² (oktober 2025) is aangegeven dat het wijzigingsbesluit geen financiële effecten heeft op actoren. Bij nader inzien is één concreet effect voor ProRail te onderscheiden. Door onttrekking van de spoorweg tussen Maastricht en Lanaken hoeft ProRail assets en gronden niet meer te onderhouden. In 2022 besteedde ProRail circa € 250.000 aan het onderhoud. Deze kosten worden de laatste jaren zo veel als mogelijk beperkt.

Uit de internetconsultatie zijn meerdere conclusies te trekken over het krachtenveld. Belangenverenigingen als Vereniging Reizigers Openbaar Vervoer (Rover) en TreinTramBus (Belgische equivalent van Rover) stellen kansen te zien in een treinverbinding tussen Maastricht en Hasselt (via Lanaken) en zijn kritisch. Vervoerder Arriva en particulieren sluiten zich over het algemeen aan bij de standpunten van de belangenverenigingen en zien de HSWI-onttrekking als opmaat naar sloop van de spoorbrug en het daarmee definitief onmogelijk maken van een treinverbinding.

Nederlandse medeoverheden (gemeente Maastricht, provincie Limburg, ProRail, Rijkswaterstaat) steunen het wijzigingsbesluit. De HSWI-onttrekking is een noodzakelijke stap die het ministerie zet om bestuurlijke afspraken zoals gemaakt op het BO MIRT van 2024 en 2026 mogelijk te maken. Het wijzigingsbesluit is noodzakelijk om plannen van medeoverheden tot uitvoer te brengen.

Datum

16 februari 2026

Onze referentie

IENW/BSK-2025/278771

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
Beleid en Omgeving

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

2

² IENW/BSK-2025/240590

Aan de Belgische zijde is al enkele jaren geen onderhoud meer gepleegd op de betreffende spoorverbinding en is de lijn definitief buiten exploitatie gesteld in 2020. Infrabel, de Belgische spoorwegbeheerder, onderhoudt het spoor niet meer. Zowel de federale overheid van België als Vlaanderen zien dat heropening van de lijn op korte termijn niet haalbaar is. Conform dit besluit bereidt het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat nu een wijzigingsbesluit voor om de spoorlijn aan Nederlandse zijde aan de hoofdspoorwegeninfrastructuur te onttrekken.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Datum

16 februari 2026

Onze referentie

IENW/BSK-2025/278771

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
Beleid en Omgeving

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

2

Toelichting

1. Reacties op de internetconsultatie en beantwoording van het ministerie

Uit de reacties op de internetconsultatie blijkt dat indieners meedenken in een toekomstperspectief voor de spoorlijn. Het sentiment van de reacties is overwegend kritisch op de voorgenomen wijziging van het besluit. In een groot aantal reacties geven indieners aan dat dit het namelijk mogelijk maakt om op termijn de spoorbrug over de Maas en de sporen te slopen. Uit enkele reacties blijkt ook begrip voor de HSWI-onttrekking. Zo stelt een indiener dat het een verstandig, realistisch en toekomstgericht besluit is dat bijdraagt aan efficiënt beheer van spoorweginfrastructuur.

2. Bestuurlijke afspraken en voorgeschiedenis

Afspraken BO MIRT 2025

In het Bestuurlijk Overleg MIRT van 6 november 2024 hebben IenW en de provincie Limburg afspraken gemaakt over het beëindigen van de overeenkomst in het kader van het Actieprogramma Regionaal Openbaar Vervoer (hierna: AROV) en het herbestemmen van de middelen die bedoeld waren voor de tramverbinding tussen Hasselt en Maastricht. Om invulling te geven aan deze afspraken, dient de spoorlijn Maastricht – Lanaken (Belgische grens) verwijderd te zijn uit de opgenomen lijst van hoofdspoorwegen in bijlage 1 bij dat besluit. Na verwijdering uit het besluit wordt het mogelijk de spoorbrug over de Maas te slopen en de gronden en assets in bezit van ProRail over te dragen aan de gemeente Maastricht. Ook wordt met de sloop van de brug een scheepvaart-veiligheidsknelpunt opgelost en ontstaat ruimte voor gebiedsontwikkeling en Ruimte voor de Rivier.

Bestuursovereenkomst IenW Limburg

In 2010 is de AROV-overeenkomst gesloten tussen het Rijk en de provincie Limburg om de regionale bereikbaarheid in deze provincie te verbeteren. Een onderdeel van deze AROV-overeenkomst was de uitvoering van het project Tram Hasselt - Maastricht. Voor de uitvoering van dit project heeft de provincie in de periode 2010-2020 een rijksbijdrage van € 36.670.685,-, ontvangen. Dit bedrag komt met het beëindigen van de overeenkomst vrij en kan dus worden herbestemd aan de vier projecten zoals in het BO MIRT 2024 afgesproken. Momenteel zijn IenW en Limburg in gesprek over de wijze waarop budgetten voor de projecten onderling uitwisselbaar zijn en zo mogelijke risico's voor IenW af te dekken. Afspraken hierover worden vastgelegd in een bestuursovereenkomst (BOK). Belangrijke voorwaarde vanuit IenW voor het sluiten van een bestuursovereenkomst is namelijk dat afspraken niet mogen drukken op het MF. In het BO MIRT 2026 zijn daar nadere MIRT-afspraken over gemaakt.

Voorgeschiedenis onttrekking spoor

Op 17 juni 2024 heeft ProRail, als de beheerder van de hoofdspoorweg-infrastructuur, een verzoek ingediend bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat tot afronding van de reeds – op initiatief van de provincie Limburg – door de Staatssecretaris in gang gezette intrekking van aanwijzing tot hoofdspoorweg van de spoorweg Maastricht – Belgische grens, richting Lanaken. Dit gebeurde toen in het kader van de Tram Hasselt – Maastricht. Deze intrekking van de aanwijzing als hoofdspoorweg heeft enige tijd stilgelegen omdat overleg nodig was met zowel ProRail, RWS als de provincie Limburg om tot een zinvolle herbestemming van het te saneren tracé te komen.

Datum

16 februari 2026

Onze referentie

IENW/BSK-2025/278771

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
Beleid en Omgeving

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

2

Op 8 juli 2025 heeft ProRail op de Tafel van Vergroting vervoerders geïnformeerd over de ambitie van IenW om dit stuk tracé te onttrekken aan de hoofdspoorweginfrastructuur³. Hier zijn geen reacties gekomen van vervoerders. Op 9 november 2025 zijn in het Breed Overleg Drielandentrein het Belgische FOD en Belgische vervoerder NMBS geïnformeerd. Eerder is dit voornemen gedeeld in de Bilaterale Stuurgroep BE/NL.

De sanering volgt uit de afwezigheid van treinverkeer op deze lijn. De lijn werd in 2011 nog gereactiveerd voor goederenvervoer. Dit heeft niet geleid tot enig goederenvervoer. Ook plannen om een tram te laten rijden op het spoor tussen Hasselt en Maastricht bleken geen doorgang te vinden. Op 23 mei 2022 heeft Vlaanderen besloten af te zien van ambities. Tevens is vastgesteld dat er geen zicht is op hervatting van treinverkeer. Derhalve kan de aanwijzing van Maastricht – Belgische grens, richting Lanaken als hoofdspoorweg ingetrokken worden.

Datum

16 februari 2026

Onze referentie

IENW/BSK-2025/278771

Opgesteld door

DG Mobiliteit
Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
Beleid en Omgeving

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

2

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
IENW/BSK-2025/278772	02. Bijlage 1 Hoofdlijnenverslag HSWI-onttrekking Maastricht-Lanaken	
IENW/BSK-2026/23765	03. Bijlage 2 Beantwoording Kamervragen Dassen HSWI-onttrekking Maastricht-Lanaken	

³ De Tafel van Vergroting begeleidt de ontwikkeling van capaciteit en functionaliteit van de infrastructuur. Via deze tafel worden vervoerders betrokken bij capaciteitsanalyses, capaciteitsvergrotingsplannen en functionele (vervoers-)specificaties voor voorgenomen functiewijzigingen.